

प्रश्न-पत्र ब्ल्यू प्रिन्ट

कक्षा -10th

विषय :- उर्दू (तृतीय भाषा) (72)

पूर्णांक - 80

क्र.सं.	उद्देश्य इकाई/उप इकाई	ज्ञान					अवबोध					ज्ञानोपयोग/अभिव्यक्ति					कौशल/मौलिकता					योग				
		वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान		अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक
1	गैर दर्सी इकिताबास				4(2)					4(2)																8(4)
2	मंजमून, खत/दररूवास्त																4(1)								4(1)	8(2)
3	कवाइद				4(2)					6(3)						6(3)										16(8)
4	जान पहचान (हिस्सा-ए-नज़्म)	5(5)	3(3)	3(3)			3(3)	1(1)	3(3)															3(1)		24(20)
5	जान पहचान (हिस्सा-ए-नज़्म)	4(4)		2(2)			4(1)	3(3)	3(3)	2(2)														3(1)		24(17)
	योग	9(9)	3(3)	5(5)	8(4)		4(1)	6(6)	4(4)	5(5)	10(5)					6(3)	6(2)	4(1)						6(2)	4(1)	80(51)
				29	(22)					25	(20)					16	(06)							10	(03)	

विकल्पों की योजना :- खण्ड 'स' एवं 'द' में प्रत्येक में एक आंतरिक विकल्प है नोट:- कोष्ठक के बाहर की संख्या 'अंकों' की तथा अंदर की संख्या 'प्रश्नों' के द्योतक है।

हस्ताक्षर

SECONDARY EXAMINATION-2024

MODEL PAPER-2024

URDU

اُردو

(Third Language)

Time : 3:15 Hours

Max. Marks : 80

طلبہ کے لیے ہدایات :-

- (i) طلبہ/ طالبات سب سے پہلے سوال کے پرچے پر اپنا رول نمبر ضرور لکھیں۔
- (ii) سبھی سوالات کے جوابات لازمی ہیں۔
- (iii) ہر سوال کا جواب دی گئی کاپی میں ہی لکھیں۔
- (iv) ہر جواب سے پہلے اس کا صحیح سوال نمبر لکھیں۔
- (v) جن سوالوں کے ایک سے زائد حصے ہیں، ان کے جوابات ایک ساتھ ہی لکھیں۔
- (vi) سوالوں کے جوابات خوش خط لکھیں اور املا کی درستی کا خیال رکھیں۔
- (vii) ہر سوال کا جواب لکھتے ہوئے اس سوال میں دی گئی ہدایت پر عمل کریں۔

حصہ (الف) (SECTION-A)

1. مندرجہ ذیل معروضی سوالات کے چار ممکنہ جوابات میں سے صحیح جواب چُن کر کاپی میں لکھیے:-

- (1) (i) تکلف کے معنی ہیں:
- (A) غم (B) بے چینی
(C) دکھاوا (D) پریشانی
- (1) (ii) اُردو زبان کہاں پیدا ہوئی؟
- (A) چین میں (B) ہندوستان میں
(C) ایران میں (D) جاپان میں
- (1) (iii) ڈاکٹر بھیم راؤ امبیڈکر کہاں پیدا ہوئے؟
- (A) گجرات میں (B) راجستھان میں
(C) مدھیہ پردیش میں (D) پنجاب میں
- (1) (iv) "آدمی کی کہانی" سبق کے مصنف کا نام ہے:
- (A) پریم چند (B) محمد مجیب
(C) کرشن چندر (D) رتن سنگھ
- (1) (v) معلومات کا خزانہ کہا جاتا ہے:
- (A) انٹرنٹ کو (B) پرنٹر کو
(C) ماؤس کو (D) کی بورڈ کو
- (1) (vi) "نئی روشنی" سبق میں اندھے لڑکے کا نام ہے:
- (A) اسلم (B) جاوید
(C) برکت (D) محمود
- (1) (vii) رتن سنگھ کب پیدا ہوئے؟
- (A) 1925ء میں (B) 1927ء میں
(C) 1929ء میں (D) 1931ء میں

- (1) (viii) حبیب تنویر کا اصل نام کیا ہے؟
 (A) حبیب احمد خاں
 (B) محمد حبیب اللہ
 (C) عبدالمجاہد
 (D) عبدالحمید
- (1) (ix) "حمد" کے آخری شعر میں کارخانے سے کیا مراد ہے؟
 (A) ندی
 (B) زمین
 (C) آسمان
 (D) دنیا
- (1) (x) عدل پرستی کے کیا معنی ہیں؟
 (A) نفرت پرستی
 (B) انصاف پرستی
 (C) ظلم کرنا
 (D) محبت کرنا
- (1) (xi) میر تقی میر کہاں پیدا ہوئے؟
 (A) پنجاب میں
 (B) آگرہ میں
 (C) دہلی میں
 (D) کشمیر میں
- (1) (xii) مرزا غالب کے دیوان کا کیا نام ہے؟
 (A) دیوانِ غالب
 (B) کلیاتِ غالب
 (C) اردوئے معلیٰ
 (D) دیوانِ اسد
- (1) (xiii) اقبال کی وفات کب ہوئی؟
 (A) 1934ء میں
 (B) 1936ء میں
 (C) 1938ء میں
 (D) 1940ء میں
- (1) (xiv) ساحر لدھیانوی نے امنِ عالم کا خون کسے کہا ہے؟
 (A) جنگ کو
 (B) دوستی کو
 (C) نفرت کو
 (D) محبت کو
- (1) (xv) بشر نواز کا اصل نام کیا ہے؟
 (A) دلاور نواز خاں
 (B) نور محمد خاں
 (C) بشیر نواز خاں
 (D) بشارت نواز خاں

2. مندرجہ ذیل خالی جگہ پُر کیجیے:-

- (i) ہندوستان ایک لمبا- - - - - دیش ہے۔ (1)
- (ii) ڈاکٹر امبیڈکر کا اصل نام - - - - - تھا۔ (1)
- (iii) ہماری دنیا پہلے - - - - - کا ایک گولا تھی۔ (1)
- (iv) وزیر علی کے کارنامے سُن کر - - - - - کے کارنامے یاد آتے ہیں۔ (1)
- (v) جو پان کھلاوے - - - - - ملے، جو روٹی دے تو نان ملے (1)
- (vi) نیند کیوں - - - - - بھر نہیں آتی (1)
- (vii) جنگ مشرق میں ہو کہ - - - - - میں (1)

3. مندرجہ ذیل سوالات کے جوابات ایک جملے میں لکھیے:-

- (i) "زبانوں کا گھر ہندوستان" کے مصنف کا کیا نام ہے؟ (1)
- (ii) خط کے ذریعے لین شونے خدا سے کتنے روپے طلب کیے؟ (1)
- (iii) www کا پورا نام لکھیے۔ (1)
- (iv) کلاس میں بچے کس بات پر حیرت زدہ تھے؟ (1)
- (v) رضیہ سلطان دہلی کے کس بادشاہ کی بیٹی تھی؟ (1)
- (vi) رتن سنگھ کی کہانی میں کاٹھ کا گھوڑا کسے کہا گیا ہے؟ (1)
- (vii) اسمعیل میرٹھی کہاں پیدا ہوئے؟ (1)
- (viii) 'بہارِ عشق' اور 'شعلہِ عشق' کس شاعر کی مثنویاں ہیں؟ (1)
- (ix) گلہری ایسا کون سا کام کر سکتی ہے جو پہاڑ کے بس کا نہیں ہے؟ (1)
- (x) 'قدم بڑھاؤ دوستو!' سے شاعر کی کیا مراد ہے؟ (1)

حصہ (ب) (SECTION-B)

نوٹ:- مندرجہ ذیل غیر درسی اقتباس کو غور سے پڑھیے اور دے گئے سوالات کے جوابات لکھیے:

دالان میں ایک چارپائی پر لٹو لیٹا ہے، آنکھوں کے گرد سیاہ حلقے ہیں، ایسا معلوم ہوتا ہے کہ مہینوں سے بیمار ہے۔ سر ہانے چچی بیٹھی اُس کا سرد بارہی ہیں، دو تین بار اٹھنے کی کوشش کرتی ہیں مگر لٹو فوراً اُٹھنے لگتا ہے۔ چارپائی کے پاس تپائی پر گلاس، پیالی، دوا کی شیشیاں اور گھڑی رکھی ہیں۔ بائیں جانب ایک نعمت خانہ ہے، ذرا آگے کو گھڑونچی پر گھڑا ہے جس پر ایک کٹورا رکھا ہے۔ وہیں پاس ایک لوٹا اور بالٹی فرش پر رکھے ہیں۔

4. لٹوکہاں پر لیٹا ہوا ہے؟ (2)
5. لٹوکے حالت کیسی ہے؟ (2)
6. تپائی پر کیا کیا چیزیں رکھی ہیں؟ (2)
7. گھڑا کس پر رکھا ہوا ہے؟ (2)

نوٹ:- مندرجہ ذیل سوالات کے جوابات مختصراً لکھیے:-

8. صفت کی دو اقسام کے نام لکھیے۔ (2)
9. فعل کی تعریف لکھیے۔ (2)
10. محاورہ 'کھوپڑی میں نہ سنانا' کے معنی لکھیے۔ (2)
11. مندرجہ ذیل الفاظ کے متضاد لکھیے: (2)

(i) محبت (ii) نزدیک

12. مندرجہ ذیل مذکر الفاظ کے مؤنث لکھیے: (2)

(i) عالم (ii) بھائی

13. مندرجہ ذیل الفاظ کی جمع لکھیے: (2)

(i) فرض (ii) احسان

14. مندرجہ ذیل الفاظ پر سابقے یا لاحقے لگائیے: (2)

(i) خبر (ii) اُمید

15. مندرجہ ذیل رموزِ اوقاف کی علامت لکھیے: (2)

(i) سوالیہ (ii) سکتہ

حصہ (ج) (SECTION -C)

16. مندرجہ ذیل اقتباس کا مطلب لکھیے اور سیاق و سباق کا حوالہ بھی دیجیے:- (3)

بے تکلف دوست کی تو وہی مثال ہے کہ اسے وبالِ جان سمجھتے ہوئے بھی آپ وبالِ جان نہیں کہہ سکتے۔ اگر اُس کے جی میں آئے تو آدھی رات کو آپ کے گھر آدھمکے اور نہ صرف لذیذ کھانے کا مطالبہ کرے، بلکہ کہے کہ "سوئیں گے بھی یہیں اور سوئیں گے بھی آپ کے ساتھ۔" دوپہر کے وقت آپ سو رہے ہوں تو قینچی لے کر ازراہ مذاق آپ کی دونوں مونچھوں کا صفایا کر ڈالے۔

اگلے اتوار کو پھر لین شوڈاک خانے میں آیا اور پوچھا کہ کیا اُس کے نام کوئی خط آیا ہے؟ پوسٹ ماسٹر نے لین شوکا خط اُس کے حوالے کیا اور اس کا رخیر کے انجام دینے پر ایک طرح کی خوشی محسوس کی۔ اُس کے بعد وہ دروازے کی دراز سے لین شو کی کیفیات دیکھنے لگا۔ اُس نے دیکھا کہ نوٹ پا کر لین شو کو کوئی حیرت نہیں ہوئی ہے۔ اُس کو تو جیسے اس بات کا پختہ یقین تھا کہ یہ رقم تو اُس کو ملنے ہی والی ہے۔ پھر جب اُس نے رقم گن لی تو بگڑ گیا اور بڑبڑانے لگا۔

17. سبق "رضیہ سلطان" کا خلاصہ تحریر کیجیے۔ (3)

یا

سبق "کارتوس" کا خلاصہ تحریر کیجیے۔

18. مندرجہ ذیل اشعار کے مطلب لکھیے اور شاعر کا حوالہ بھی دیجیے: (3)

(i) بار بار اُس کے در پہ جاتا ہوں
حالت اب اضطراب کی سی ہے

(ii) موت کا ایک دن معین ہے
نیند کیوں رات بھر نہیں آتی

یا

مندرجہ ذیل نظم کے اشعار کا مطلب لکھیے اور شاعر کا نام اور نظم کا عنوان بھی لکھیے:

قدم اٹھانے کی طاقت نہیں ذرا تجھ میں
زری بڑائی ہے، خوبی ہے اور کیا تجھ میں

جو تو بڑا ہے، تو مجھ سا ہنر دکھا مجھ کو
یہ چھالیا ہی ذرا تو رُک کر دکھا مجھ کو

نہیں ہے چیز نکمی کوئی زمانے میں
کوئی بُرا نہیں قدرت کے کارخانے میں

19. نظم "حمد" کا خلاصہ تحریر کیجیے۔ (3)

یا

نظم "قدم بڑھاؤ دوستو!" کا خلاصہ تحریر کیجیے۔

حصہ (د) (SECTION-D)

20. نظیر اکبر آبادی کے مختصر حالات زندگی لکھیے۔ (4)

یا

ساحر لدھیانوی کے مختصر حالات زندگی لکھیے۔

21. اپنے اسکول کے پرنسپل صاحب کو دو دن کی چھٹی کے لیے ایک درخواست لکھیے۔ (4)

یا

اپنے بڑے بھائی کو ضلع سطح پر 100 میٹر دوڑ میں اول آنے پر مبارک باد کا خط لکھیے۔

22. مندرجہ ذیل عنوانات میں سے کسی ایک عنوان پر مختصر مضمون لکھیے: (4)

(i) کسی میلے کی سیر

(ii) میرا پسندیدہ شاعر

(iii) صفائی کی ضرورت اور اہمیت

प्रश्न-पत्र ब्ल्यू प्रिन्ट

कक्षा -10th

विषय :- गुजराती (तृतीय भाषा)

पूर्णांक - 80

क्र.सं.	उद्देश्य इकाई/उप इकाई	ज्ञान						अवबोध						ज्ञानोपयोग/अभिव्यक्ति						कौशल/मौलिकता						योग	
		वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक		
1	गद्यविभाग	2(2)	1(1)		2(1)			2(2)	1(1)		4(2)	3(1)		1(1)	1(1)		2(1)	3(1)									22(14)
2	पद्यविभाग	2(2)			2(1)			2(2)	1(1)		4(2)	3(1)		1(1)	1(1)		2(1)	3(1)									21(13)
3	व्याकरण	2(2)			4(2)			1(1)	1(1)		2(1)			2(2)	1(1)		2(1)										15(11)
4	लेखनरचना						1(-)						2(-)						1(-)						8(3)	12(3)	
5	गद्यसमीक्षा			2(2)						6(6)						2(2)											10(10)
	योग	6(6)	1(1)	2(2)	8(4)		1(-)	5(5)	3(3)	6(6)	10(5)	6(2)	2(-)	4(4)	3(3)	2(2)	6(3)	6(2)	1(-)					8(3)		80(51)	

विकल्पों की योजना :- खण्ड 'स' एवं 'द' में प्रत्येक में एक आंतरिक विकल्प है नोट:- कोष्ठक के बाहर की संख्या 'अंकों' की तथा अंदर की संख्या 'प्रश्नों' के द्योतक है।

हस्ताक्षर

माध्यमिक परीक्षा, 2024
Secondary Examination, 2024
नमूना प्रश्न-पत्र
Model Paper
विषय – गुजराती
Sub : Gujrati
कक्षा – 10वीं
Class : 10th

समय : 03 घण्टे 15 मिनट

पूर्णांक : 80

परीक्षार्थीओ माटे सामान्य निर्देश :

GENERAL INSTRUCTION TO THE EXAMINEES :

- (१) परीक्षार्थी सौ प्रथम प्रश्नपत्र पर पोतानो नामांक जरुरथी लजे.
- (२) दरेक प्रश्न करवा इरजुयात छे.
- (३) दरेक पश्नना जवाब आपेली पुस्तीकामां ज लजो.
- (४) जे प्रश्नपत्रमां आंतरिक भंड छे ते दरेकना उत्तर अेक साथे ज लजो.
- (५) प्रत्येक प्रश्नमां माज्या प्रमाणे उत्तर लखवाना छे.
- (६) प्रश्नोना गुणभार निम्नानुसार छे.

ખંડ	પ્રશ્નોના પ્રકાર	પ્રશ્ન ક્રમાંક	પ્રશ્નોની સંખ્યા	ગુણ દરેક પ્રશ્ન	કુલ ગુણભાર
ખંડ-અ (A)	બહુ વિકલ્પી પ્રશ્ન	૧(૧થી૧૫)	૧૫	૧	૧૫
	પ્રશ્ન રિકત સ્થાન પૂર્તિ	૨(૧થી૭)	૭	૧	૭
	અતિ લઘુ ઉત્તરાત્મક પ્રશ્ન	૩(૧થી૧૦)	૧૦	૧	૧૦
ખંડ-બ (B)	લઘુ ઉત્તરાત્મક પ્રશ્ન (ઉત્તર શબ્દ સીમા લગભગ ૫૦ (પચાસ) શબ્દ)	૪ થી ૧૫	૧૨	૨	૨૪
ખંડ-ક(C)	દીર્ઘ ઉત્તરીય પ્રશ્ન/નિબંધાત્મક પ્રશ્ન (પ્રત્યેક પ્રશ્ન એક વિકલ્પ સહીત)	૧૬ થી ૧૯	૪	૩	૧૨
ખંડ-દ (D)	દીર્ઘ ઉત્તરીય પ્રશ્ન/નિબંધાત્મક પ્રશ્ન શબ્દસીમા લગભગ ૧૦૦ શબ્દપ્રતિ પ્રશ્ન (પ્રત્યેક પ્રશ્ન એક વિકલ્પ સહીત)	૨૦ થી ૨૨	૩	૩+૪+૫	૧૨
	યોગ		૫૧		૮૦

વિભાગ : અ (A)

પ્રશ્ન : ૧ નીચે આપેલ બહુવિકલ્પ ધરાવતા પ્રશ્નોના ઉત્તર સાચો વિકલ્પ શોધી લખો. (પ્રત્યેકનો ૧ ગુણ)

- (૧) ગવરીબાઈએ ભગવાનનું મંદિર કયા બનાવ્યું હતું ? ૧
 (અ) જયપુરમાં (બ) ગિરિપુરમાં (ક) પાલનપુરમાં (ડ) જેસલમેરમાં
- (૨) અખાના મતે શેના વિના ભકિત ન થઈ શકે ? ૧
 (અ) ધન વિના (બ) ભગવાન વિના (ક) ઘર વીના (ડ) જ્ઞાન વિના
- (૩) નરસૈયાને મદદ કરવા ભગવાન શેના ઉપર બેસીને આવ્યા હતા? ૧
 (અ) બળદગાડામાં (બ) રેલગાડામાં (ક) ઘોડાગાડીમાં (ડ) ઉંટ ગાડીમાં
- (૪) ફૂલની સાથે રમતા કવિતામાં કવિ કોની સાથે રમવા ઈચ્છે છે ? ૧
 (અ)બાળકો સાથે (બ) પંખીઓ સાથે (ક)ફૂલોની સાથે (ડ)વૃક્ષોની સાથે
- (૫) વર્તમાન સમયમાં લોકોને શું માફક આવતું નથી ? ૧
 (અ)માનવતા (બ) હવામાન (ક) વરાળ (ડ)વિશ્વાસ
- (૬) બાદશાહે બાળક માટે શું લાવવાનો આદેશ કર્યો ? ૧
 (અ)પાણી (બ) દૂધ (ક) ચા (ડ)

- (૭) “દેશભક્ત જગડુશા” પાઠમાં પાટણનો રાજા કોણ હતો ? ૧
 (અ) વિશળદેવ (બ) જગડુશા (ક) કર્ણદેવ (ડ) ભામાશા
- (૮) બાપુજી કયા રોગથી પીડાતા હતા? ૧
 (અ) કોરોનાથી (બ) પ્લેગથી (ક) તાવથી (ડ) ટી.બી.થી
- (૯) ‘ થેન્ક યું મિ.સેક્રેટરી’ પાઠના લેખકનું નામ જણાવો. ૧
 (અ) ડો.કિરણ બેદી (બ) પન્નાલાલ પટેલ (ક) સુન્દરમ (ડ) ઉમાશંકર જોશી
- (૧૦) “ ફૂઈ” નો અર્થ શું થાય ? ૧
 (અ) નાનો કુવો (બ) મોટો ફૂવો (ક) નાનું તળાવ (ડ) નદી
- (૧૧) ‘ પતોજ” શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ કયો છે ? ૧
 (અ) યકોન (બ) અચરજ (ક) નવાઈ (ડ) વિસ્મય
- (૧૨)” માનવતા” શબ્દનો વિરુદ્ધાર્થી નીચેના માંથી કયો છે ? ૧
 (અ)પશુતા (બ) અયોગ્ય (ક) સજ્જન (ડ) મલિન
- (૧૩) “ આદિત્ય” નો સમાનાર્થી શબ્દ કયો છે ? ૧
 (અ) સંપત્તિ (બ) વેપારી (ક) સુરજ (ડ) સોદાગર
- (૧૪) “કરમાવું” શબ્દનો વિરોધી શબ્દ થાય... ૧
 (અ)ખીલવું (બ) ભૂલવું (ક) ઉદય (ડ) અસ્ત
- (૧૫) પ્રશ્નાર્થ વાક્ય ને અંતે કયું ચિન્હ મૂકવામાં આવે છે ? ૧
 (અ) ઉદગાર ચિન્હ (બ) પૂર્ણ ચિન્હ (ક) પ્રશ્નાર્થ ચિન્હ (ડ) વિરામચિન્હ

પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોમાં રિકત સ્થાનની પૂર્તિ કરો.

- (૧) સાંજ.....ને ઢળીને ચાલી ટ્રેન ૧
 (૨)રોજ ભુરી બેંચ પર ઉભા રહેવાની સજા કરે. ૧
 (૩)મા સાથે માટી લેવા ગયો છું. ૧
 (૪) મારાની સામે એક રીક્ષા આવીને ઊભી રહી ૧
 (૫)” યુવાનો પાણીપુરી ઝાપટો “ પાઠના લેખક નું નામછે ? ૧
 (૬) સજ્ઞા અને વિશેષતા દર્શાવતા શબ્દો નેકહે છે ? ૧
 (૭) “મારી રાકડી રૈયત” વાક્યમાં વિશેષણછે ૧

પ્રશ્ન-૩- નીચેના અપઠીત ગદ્યાંશને વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો

એકાગ્રતાની શક્તિ જેમ વધુને વધુ કેળવાતી જશે, તેમ વધુને વધુ જ્ઞાનપ્રાપ્તિ થતી જશે, જ્ઞાન પ્રાપ્તિ નો આ જ એકમાત્ર ઉપાય છે, બુટપોલીસવાળો પણ જેટલો એકાગ્ર થશે તેટલો તે જોડાંને વધારે ચમકવાળા બનાવશે. એ જ રીતે એકાગ્રતાને લીધે રસોઈયો વધુ સારી રસોઈ બનાવશે ધન મેળવવામાં ઈશ્વરની આરાધના કરવામાં કે અન્ય કોઈ કાર્ય બજાવવામાં એકાગ્રતાની શક્તિ જેટલી વધારે તેટલું તે કાર્ય વધારે સારું થશે, માનવીની શક્તિઓને એકાગ્ર કર્યા સિવાય આ જગતમાંનું બધું જ્ઞાન ક્યાં મેળવાયું છે ? આપણે એના દ્વાર કેમ ખખડાવવા તે જાણીએ યોગ્ય પ્રહાર કેવી રીતે કરવો તે પિછાનીએ તો જગત તેના રહસ્યો આપણી સમક્ષ ખુલ્લા કરવા તૈયાર થાય છે એકાગ્રતા માંથી આ પ્રકારનું બળ અને શક્તિ આવે છે.

- પ્રશ્નો- (૧) વધુ જ્ઞાનપ્રાપ્તિ માટે પાયાની શરત કઈ છે ? ૧
 (૨) બુટપોલીશવાળો બુટને ચમવાળા ક્યારે બનાવી શકે ? ૧
 (૩) એકાગ્રતા માટે કોના કોના ઉદાહરણો આપેલા છે ? ૧
 (૪) જગતના રહસ્યો આપણે સમક્ષ ક્યારે ખુલ્લા થઈ શકે ? ૧
 (૫) યોગ્ય શીર્ષક આપ. ૧

નીચેનો પઠિત ગદ્યાંશ વાચી તેની નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો

“ બાળપણમાં માટીમાં જ લીટીઓ તાણતા શીખ્યો છું, ત્રિકોણ અને ચોરસ લંબચોરસ અને વર્તુળ એવા નામ તો શિક્ષકે શીખવ્યાં પણ તે પહેલા એ બધાનો પરિચય માટીએ કરાવેલો એકડો પાડતા પણ માટીમાં અને કક્કો-બારાખડી ધૂંટ્યા એ પણ માટીમાં ખાના પાડી ઘણી રમતો માટીમાં રમ્યો છું માટીમાં જ ગીલ્લી-દંડા અને હુતુતુ ખેલયા છે, માટીમાં લાંબા ફૂદકા માર્યાં, માટીમાં જ હાર્યો છું અને માટીમાં જ જીત્યો છું માટીના કેટ કેટલા રંગ જોયા છે ‘ કાળી માટી, રાતી માટે, ભૂરી માટે, ભીની માટે, બળતરા મટાડે છે ચામડીના રોગો એણે મટાડ્યા છે માથું દુઃખે ત્યારે તેને માથે બાંધી છે તાવ આવે ત્યારે તેને પેટે બાંધી છે આંખ આવી હોય તો ત્યારે આંખે બાંધી છે.

- પ્રશ્નો- (૬) બાળ બાળપણમાં માટીમાં લેખક શું શીખ્યા હતા? ૧
 (૭) કક્કો-બારાખડી લેખકે કયા ઘુટીયા હતા? ૧
 (૮) માટીમાં લેખક કઈ કઈ રમત શીખ્યાં હતાં? ૧
 (૯) માટીમાં લેખકે કયા કયા રંગ જોયા છે ? ૧
 (૧૦) લેખકે માટી થી કયા કયા રોગનો ઉપચાર કર્યો હતો ? ૧

વિભાગ :- બ (બી)

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના બે થી ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર લખો.

- પ્રશ્ન - (૪) કવિ કેવા લોકોને મૂરખ ગણાવે છે ? શા માટે ? ૨
 (૫) સૂર્યને ઉભા રહેવાની સજા થાય ત્યારે તે શું કરે છે ? ૨
 (૬) ટ્રેન કઈ પ્રણાલીનું પાલન કરે છે ? ૨
 (૭) “ કુલનું મુખડું ” કવિને કેવું લાગે છે ? ૨
 (૮) ખેતરમા ગાય ને જોતા જ મહાદેવે શું કર્યું ? ૨
 (૯) રીક્ષાવાળો કોનું ઘર શોધી રહ્યો હતો ? શા માટે ? ૨
 (૧૦) આપણા બાપ-દાદા કેવા ભજીયા ખાતા હતા ? ૨
 (૧૧) કઠીયારાઓ જે વૃક્ષ કાપી રહ્યા હતા તે કયું હતું ? ૨

પ્રશ્નો-(૧૨) નીચેના રૂઢિપ્રયોગોના અર્થ લખો. ૨

- (૧) મોમા પાણી આવવું.
 (૨) હાથ ઘોઠ નાંખવાં.
 (૩) હાથ પીળા કરવા.
 (૪) હૈયે ટાઢક વળવી.

પ્રશ્નો-(૧૩) નીચે આપેલા સમાસોના વિગ્રહ કરી સમાસ ઓળખાવો. ૨

(૧) પંચામૃત
(૨) માતા પિતા
(૩) દયાપાત્ર
(૪) ચિંતામુકત

પ્રશ્નો-(૧૪) નીચે આપેલી જોડણી સુધારો. ૨

(૧) પ્રિતિ
(૨) મંદીર
(૩) વીશ્વાસ
(૪) વાણીયો

પ્રશ્નો-(૧૫) નીચે આપેલી સંઘિનો વિગ્રહ કરો. ૨

(૧) ન્યાયાધીશ
(૨) દેવાલય
(૩) ગજાનન
(૪) જીવાત્માં

વિભાગ :- સ (સી)

નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો.

પ્રશ્નો-(૧૬) જેસલમેર વિસ્તારમાં આવેલા વિશેષ ખેતરોનું વર્ણન કરો. ૩

અથવા

લેખકને વિનંતી કરતા રિક્ષાવાળો શું કહે છે ?

પ્રશ્નો-(૧૭) “વેલી ઓફ ફ્લાવર્સ” સાથે કઈ પ્રાચીન કથા જોડાયેલી છે ? ૩

અથવા

ડો. કિરણ બેદી સેક્રેટરી ની રીત ભાત જોઈને કઈ પ્રતિજ્ઞા લે છે ? ૩

પ્રશ્નો-(૧૮) શેના કારણે ચિતમાં બધું પલટાઈ જાય છે ?

અથવા

ભગવાન પોતાની સાથે કોને કોને લઈને આવે છે ?

પ્રશ્નો-(૧૯) કવિયત્રીએ બનાવેલા મંદિર ની શોભાનું વર્ણન કરો. ૩

અથવા

ફૂલ ની સાથે રમત રમત કવિતા નો ભાવાર્થ લખો.

વિભાગ :- દ (ડી)

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માંગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો

પ્રશ્ન- (૨૦) ટ્રેનમાં બેસવાના તમારા અનુભવનું વર્ણન કરો ૩

અથવા

વૃક્ષો તમને કેવી રીતે મદદરૂપ થાય છે તે જણાવો.

પ્રશ્ન-(૨૧) તમારી શાળામાં યોજાયેલ “શિક્ષક દિનની” ઉજવણી નો અહેવાલ લખો ૪

અથવા

દસમા ધોરણના વિદ્યાર્થી ઓના વિદાય સમારંભનો અહેવાલ લખો.

પ્રશ્ન-(૨૨) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો. ૫

(૧) મૈત્રીની મહેક

(૨) પરિશ્રમ એ જ પારસમણિ

(૩) વૃક્ષ વાવો, પર્યાવરણ બચાવો

(૪) યાદગાર પ્રવાસ

प्रश्न-पत्र ब्ल्यू प्रिन्ट

कक्षा – 10

विषय :- सिंधी (तृतीय भाषा)

पूर्णांक – 80

क्र.सं.	उद्देश्य इकाई/उप इकाई	ज्ञान						अवबोध						ज्ञानोपयोग/अभिव्यक्ति						कौशल/मौलिकता						योग		
		वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक			
1.	अपठित गद्यांश			1(1)						2(2)						1(1)							1(1)					5(5)
2.	रचना (1) मज़मून																									4(1)*	4(1)	
	(2) ख़तु/दरखास्त																									4(1)*	4(1)	
	(3) रिपोर्टाज																	4(1)*									4(1)	
3.	व्याकरण	2(2)			2(1)			2(2)						1(1)		1(1)						1(1)		2(1)	*3(1)		14(10)	
4.	पाठ्यपुस्तक गद्य (नसुर)	2(2)	1(1)		2(1)			1(1)	2(2)	2(2)	4(2)	3(1)*		2(2)			2(1)	3(1)*						2(1)			26(17)	
	पद्य (नज़्म)	2(2)	1(1)	1(1)	2(1)			1(1)	1(1)		2(1)			1(1)	1(1)	1(1)	4(2)	3(1)*		1(1)			2(1)				23(16)	
		6(6)	2(2)	2(2)	6(3)			4(4)	3(3)	4(4)	6(3)	3(1)		4(4)	1(1)	3(3)	6(3)	6(2)	4(1)	1(1)	1(1)	1(1)	6(3)	3(1)	8(2)		80(51)	

विकल्पों की योजना :- खण्ड 'स' एवं 'द' में प्रत्येक में एक आंतरिक विकल्प है नोट:- कोष्ठक के बाहर की संख्या 'अंकों' की तथा अंदर की संख्या 'प्रश्नों' के द्योतक है।

हस्ताक्षर

माध्यमिक परीक्षा, 2024
Secondary Examination, 2024

नमूना प्रश्न-पत्र

Model Paper

विषय – सिंधी

Sub : Sindhi

कक्षा – 10वीं

Class - 10th

समय : 03 घण्टे 15 मिनट

पूर्णांक : 80

शगिर्दनलाइज़रूरीहिदायतूं -

1. शागिर्दसभखांपहिरींपंहिजेसुवालीपेपरतेरोलनंबरज़रूरलिखनि।
2. सभईसुवालकरणज़रूरीआहिनि।
3. हरहिकसुवालजोजवाबु, ड्रिनलजवाबीकॉपीअमेंलिखिणोआहे।
4. सुवालजोजवाबुलिखणखांअगुसुवालजोनंबरज़रूरलिखो।
5. सुवालनिजेमार्कुनिजीविरहासतहिनरीतआहे।

खण्ड - 'अ'

1. (i to xv) हेठियनिसुवालनिजासहीजवाबचूंडियो -
- (i) 'पिराइणु' लफ़्ज़जीमानाआहे - [1]
(अ) हासिलुकरण (ब) पीअणु
(स) पूज़णु (द) पिनणु
- (ii) 'पराएमासमेंकाती' आहे - [1]
(अ) मज़मून (ब) नाविल
(स) कहाणी (द) जीवनी
- (iii) 'उमरमारुई' नाटकजोलेखकआहे - [1]
(अ) हरीहिमथाणी (ब) मोतीप्रकाश
(स) गोवर्धनभारती (द) ईश्वरचंदर
- (iv) कलाप्रकाशजीकहाणीअजोउनवानआहे - [1]
(अ) सफरजोसाथी (ब) बुढाआश्रम
(स) मुल्हु (द) जहिड़ोअनुतहिड़ोमनु
- (v) 'महादेव' किरदारकहिड़ेपाठमेंआहे - [1]
(अ) सफेदहंस (ब) टीपार्टी
(स) सफ़र (द) सिंधीशूरवीरनिजोइतिहासु
- (vi) 'हैफु' लफ़्ज़जीमानाआहे - [1]
(अ) पन्नो (ब) दोस्त
(स) लानत (द) मालिक
- (vii) मिर्ज़ाकलीचुबेराजोजन्मुथियो- [1]
(अ) 1851 (ब) 1853
(स) 1855 (द) 1857
- (viii) हूंदराजदुखायलजीरचनाआहे - [1]

(अ) गीतनिजामोती	(ब) एदाता	
(स) महिनत	(द) अइटजोआवाज़	
(ix) 'गुलनिजीटोकरी' जोशाइरुआहे -		[1]
(अ) हरीदिलगीर	(ब) खीअलदास	
(स) ढोलणराही	(द) अर्जुनशाद	
(x) पाउलीअमैपैसार्थीदाआहिनि -		[1]
(अ) 20	(ब) 10	
(स) 15	(द) 25	
(xi) 'ब्रान्हो' जोसागीअमानावारोलफ़ज़र्थीदो -		[1]
(अ) ब्रारु	(ब) बुढो	
(स) दासु	(द) बनी	
(xii) 'पघरुसुकाइणु' इस्तलाहजीमानाआहे -		[1]
(अ) आरामुवठणु	(ब) पघरुउघणु	
(स) डकणु	(द) पुठभराईकरणु	
(xiii) अणुघुरियो बिब्रारखेखाधोनडिए -		[1]
(अ) पीउ	(ब) माउ	
(स) भेणु	(द) भाउ	
(xiv) 'हवामहल' मिसालआहे -		[1]
(अ) इस्मु	(ब) ज़मीर	
(स) सिफ़त	(द) फ़इल	
(xv) 'मोहनवटकारीकारआहे।' जुमिलेमेंसिफ़तआहे -		[1]
(अ) मोहन	(ब) वट	
(स) कारी	(द) कार	

2. (i to vii) सहीलफ़जचूंडेखालभरियो -

[शाइरा, इंसानु, टिपायुनि, बंगाल, ज़ात, दुश्मन, ज़मीरुमुतकलम]

- (i) छोकिरा, मैज़तांखाधेजूंथालियूंखणीअची तेरखु। [1]
- (ii) गुरुदेवरविन्द्रनाथटैगोरजोजन्मु 7 मई, 1861 में प्रांतमेथियो। [1]
- (iii) लेखिकाहूंदेबिसुंदरीहिक पिणुआहे। [1]
- (iv) कोसूरतमें चवे, कोशरभरियोशैतानुचवे। [1]
- (v) पहिंजोननप्रसुमारे, दसियोतछाथियो। [1]
- (vi) आहेज़ातउहाहिकसागीपर, उन जारुपहज़ारडिठमि। [1]
- (vii) उन्हीअज़मीरखेथोचइजे, जोखुदिग़ाल्हाइणवारो,
पहिंजेलाइकमुआणींदोआहे। [1]

3. (i to x) हेठियनिसुवालनिजाजवाबहिकसिटमेंलिखो -

- (i) थधिड़ीअजेडिणनितेशैलजाशौंकीनकेड्रांहुंवेदाहुआ? [1]
- (ii) पाड़ेसिरीअखीसेमांछाकढीखाइणुशुरुकयो? [1]
- (iii) कहिड़ामाण्हूसंसारखेसतिथासमुझनि? [1]
- (iv) कविअपहिंजेदेशजोदामनुछासांभरणजीख्वाहिशकईवेईआहे? [1]
- (v) इस्मजेकिस्मनिजानालालिखो? [1]

* हेठियेटुकिरेखेपढीसुवालनिजाजवाबलिखो:-

डेतीअलेतीअजोरवाजु, कंहिंबिजातीअयासमाजमेंउनघुणेजियांआहे,
जेकोउनखेअन्दरांईखाईबिनहपोरोकरेछडींदोआहे।उहाजातीतरक्कीकरणबजाइपाइऊंउखिडि
जी, ज़मीनदोज़बणिजणजीनौबततेअचियोपहुंचे।उनजातीअजोहरफ़र्दुगोयालंगडो,
ज़ईफ़्रेंजामिडोबणजियोवजे।हरिकोइएंचाहींदोतजंहिंजातीअमेंहिनजन्मुवरितोआहे,
उनजोमानुमर्तबोब्रियुनिजातियुनिमेंमथभरोहुजे।लेकिनडेतीअलेतीअजीकुरस्मकरेअहिडोनज़रियो
सिंधीजातीअमेंकुझुघटिईनज़रिपियोअचे।

हूंअआमतौरइएंचातोऐंमजियोवेन्दोआहेतअण-

पढियलऐंजाहिलईउनजाकाइलुपिएरहियाआहिनि,
परसिंधीजातीअमेंजणुउल्टोदरियाहुपियोवहे।पढियलऐंबीठलशरूपाणइनवण-
वेढीअबलामेंवधीकवकोडियलआहिनि।संदनिवातहमेंशावाघूअजियांफाटारहनिथा।रोज़नज़ाणके
तिरियुनिअबोझऐंनिर्दोषनियानियुनिजोबखुथोथिए।संदनिकहिरीकारनामनिऐंहैबतीहरकतुनिखांजे
करहिकवारशैतानजोबिकंधुझुकीवजे।

- (vi) मथिएंटुकिरेजोसिरोलिखो। [1]
- (vii) डेतीलेतीअजीबलामेंकेरुवधीकवकोडियलआहिनि? [1]
- (viii) डेतीलेतीअजोरवाजुसमाजखेछाकरेछडींदोआहे? [1]
- (ix) 'ज़ईफ़्र' लफ़ज़जीमानालिखो। [1]
- (x) 'शैतान' जोज़िदलिखो। [1]

खण्ड - 'ब'

4-15 हेठियनिसुवालनिजाजवाबअटिकल 50 लफ़्जनिमेंडियो -

4. 'मुल्हु' कहाणीअजोसंदेशलिखो। [2]
5. सिंधीसमाजजेशादीअजेरस्मुनिबाबतिलिखो। [2]
6. महादेवपंहिजेदोस्तनानकखेछाचयो? [2]
7. शूरवीरप्रेमरामचंदाणीअकींअपंहिजीकुर्बानीडिनी? [2]
8. 'हुस्रएंपरमात्माजोउमदोमेलाप' तेनोटुलिखो। [2]
9. हारीछा-छाकनिथा? [2]
10. 'सुबुहजीगणतीअ' लाइनारायण 'श्याम' छाचयोआहे? [2]
11. असांजेमुल्कजेमाणहुनिजोसुभाउकींअआहे? [2]
12. किनिबिचइनिलफ़्जनिजीजिसबदलायो - [2]
(जानवर, दरवाज़ो, बिल्ली, छोकियो, कुंभारिण)
13. हेठियनिलफ़्जनिजाअददुबदिलायो - [2]
(नियाणी, मोटरू, हलवाई, मेज़)
14. वणइंसाननिजीकहिडीमददकनिथा। [2]
15. 'दुःखुएंसुखजहिंजाबकिनारा', जीअंदिरींमानासमुझायो। [2]

खण्ड - 'स'

16. हवालोसमुझायो - [3]

“सुंदरीअजूकहाणियूंसिंधियुनिजेघर, समाजऐंसंघर्षजूकहाणियूंआहिनि,
जेकेपाठकनिजेदिलियुनितेगहरीअमितछापछडिनिथियूं।”

या

“निहाईअखांनींहंसिखमुंहिंजासुपिरीं,
सड़ेसारोडींहं, बाहिरिबाफननिकिरे।”

17. 'सफरु' कहाणीअजोसारुलिखो। [3]

या

'मेहनतजोफलु' 'हिकुमिठोमेवो', मज़मूनलिखो।

18. मानुखदेहिउत्तमछोआहे? खोलेलिखो - [3]

या

'ऐदाता!' कविताजोसारुलिखो?

19. किनिबिटिनिइस्तलाहनि/पहाकनिजीमानालिखीजुमिलेमेंकमिआणियो - [3]

- (i) डौंकोवज्राइणु
- (ii) डुंदखटाकरणु
- (iii) बटाकूंहणणु

- (iv) हरिकाब्रकिरीपंहिंजेफाहेटंगिबी
- (v) चादरआहरपेरडिघेरिजनि
- (vi) जहिङोलगेवाउ, तहिङीङिजेपुठि

खण्ड - 'द'

20. तव्हांजेस्कूलमें 'सिंधूपतिमहाराजाडाहरसेनजीजयंती' मल्हाइणजीरिपोर्टतैयार करियो।

या

तव्हांजेस्कूलजेसालियानेजलसेजीरिपोर्टतैयारकरियो। [4]

21. तव्हांपंहिंजेस्कूलजेप्रिंसीपालखेस्कूलमांकिताबवठणलाइदरख्वास्तलिखो।

या

तव्हांपंहिंजेनंढेभाउखेमेलेजोबयानुकंदेखतुलिखो। [4]

22. कंहिंबिहिकविषयतेअटिकल 200 लफ़्ज़निमेंमज़मूनलिखो - [4]

- (i) बसस्टॉपजोवर्णन
- (ii) एकताजोअवतारझूलेलाल
- (iii) योगजीअहिमियत
- (iv) वणअसांजासच्चासाथी

प्रश्न-पत्र ब्ल्यू प्रिन्ट

कक्षा – 10th

विषय :- पंजाबी (तृतीय भाषा)

पूर्णांक – 80

क्र.सं.	उद्देश्य इकाई/उप इकाई	ज्ञान					अवबोध					ज्ञानोपयोग/अभिव्यक्ति					कौशल/मौलिकता					योग				
		वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान	अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	रिक्त स्थान		अतिलघुत्तरात्मक	लघुत्तरात्मक	दीर्घउत्तरात्मक	निबन्धात्मक
1	कविता (पाठ्य पुस्तक)	1(1)		1(1)					2(2)	2(1)	3(1)	4(1)	1(1)	3(3)	2(2)	2(1)			1(1)							23(16)
2	कहानी (पाठ्य पुस्तक)	1(1)							1(1)	2(1)					1(1)		3(1)			2(2)						11(8)
3	निबंध (पाठ्य पुस्तक)	1(1)							1(1)		3(1)				1(1)	2(1)	3(1)		1(1)	1(1)						13(8)
4	व्याकरण	2(2)		2(2)	2(1)					2(1)			1(1)		1(1)	2(1)			1(1)				2(1)			15(11)
5	पत्र लेखन																							4(1)	4(1)	
6	लेख रचना																	4(1)								4(1)
7	अपठित गद्यांश				2(1)					6(3)						2(1)										10(5)
	योग	5(5)		3(3)	4(2)			2(2)		4(4)	12(6)	6(2)	4(1)	2(2)	3(3)	5(5)	8(4)	6(2)	4(1)	3(3)	3(3)		2(1)		4(1)	80(50)

विकल्पों की योजना :- खण्ड 'स' एवं 'द' में प्रत्येक में एक आंतरिक विकल्प है नोट:- कोष्ठक के बाहर की संख्या 'अंकों' की तथा अंदर की संख्या 'प्रश्नों' के द्योतक है।

हस्ताक्षर

ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-2024

ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਲਈ ਆਮ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :-

1. ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਜਰੂਰ ਲਿਖਣ।
2. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਜਰੂਰੀ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਸਾਹਮਣੇ ਅੰਕਿਤ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17 ਤੋਂ 23 ਤੱਕ ਆਂਤਰਿਕ ਵਿਕਲਪ ਹਨ।
3. ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੀ ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਿਕਾ 'ਤੇ ਹੀ ਲਿਖੋ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਹੀ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਖੰਡ-ੳ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

12×1=12

- (i) “ਸਭੁ ਕੋ ਨਿਵੈ ਆਪ ਕਉ ਪਰ ਕਉ ਨਿਵੈ ਨ ਕੋਇ॥
ਧਰਿ ਤਾਰਾਜੂ ਤੋਲੀਐ ਨਿਵੈ ਸੁ ਗਉਰਾ ਹੋਇ॥”

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀਆਂ ਹਨ-

- (ੳ) ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ (ਅ) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
(ੲ) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ (ਸ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

- (ii) ‘ਹਾਲੀ ਦਾ ਗੀਤ’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ-

- (ੳ) ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾੜ੍ਹਕ (ਅ) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
(ੲ) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ (ਸ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

- (iii) ‘ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ’ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ-

- (ੳ) ਤਮਗੇ (ਅ) ਤੈਨੂੰ ਦਿਆਂ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਭਾੜਾ
(ੲ) ਸੁੰਨੇ ਸੁੰਨੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ (ਸ) ਮਾਂ

- (iv) “ਸੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮਿਲਦੇ ਧੱਕੇ, ਝੁਠੇ ਕੋਲ ਬਹਾਏ।

ਇਰਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪਏ ਚਾਬਕ ਪੈਂਦੇ, ਗੱਦੋਂ ਖੂਦ ਖਵਾਏ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ-

- (ੳ) ਮੂਰਖ ਨੋ ਅਸਵਾਰੀ (ਅ) ਉਲਟੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਆਏ
(ੲ) ਬੁੱਲਾ ਕੀ ਜਾਣਾਂ ਮੈਂ ਕੌਣ (ਸ) ਬਸ ਕਰ ਜੀ ਹੁਣ ਬਸ ਕਰ ਜੀ
(v) “ਲਾਗੀਆਂ ਲਾਗ ਲੈ ਲੈਣਾ ਏ, ਪਰਾਈ ਧੀ ਭਾਵੇਂ ਘਰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੀ ਰੰਡੀ ਬਹਿ ਜਾਏ।”

ਇਹ ਅਖਾਣ ਕਿਹੜੇ ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

- (ੳ) ਕਿਰਤ (ਅ) ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ
(ੲ) ਗੰਗਾਦੀਨ (ਸ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ

(vi) ‘ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਿਲ੍ਹੇ’ ਨਿਬੰਧ ਰਚਨਾ ਹੈ-

- (ੳ) ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀਆਂ (ਅ) ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ
(ੲ) ਪ੍ਰਿੰ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ (ਸ) ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ

(vii) ਕਹਾਣੀਕਾਰ ‘ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ’ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ-

- (ੳ) ਖੂਨ (ਅ) ਦੁੱਧ ਦਾ ਛੱਪੜ
(ੲ) ਸਾਂਝੀ ਕੰਧ (ਸ) ਪਹੁਤਾ ਪਾਂਧੀ

(viii) “ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਬਾਈ, ਮੈਂ ਕਾਹਦੇ ਜੋਗਾਂ...।” ਉਹਦੇ ਬੁਲ੍ਹ ਫਰਕਣ ਲੱਗੇ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਰਲ-ਪਰਲ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ ਫੁੱਟ ਪਈਆਂ।
ਇਹ ਵਾਕ ਕਿਸ ਪਾਤਰ ਦੇ ਹਨ-

- (ੳ) ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ (ਅ) ਕਰਤਾਰਾ
(ੲ) ਸਰਪੰਚ (ਸ) ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ

(ix) ‘ਕੰਡਾ ਚੁੱਭਣ ਕਰ ਕੇ ਪੈਰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੀਸਾਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।’

ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਆਏ ਬਹੁ-ਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ‘ਕੰਡਾ’ ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਹੈ-

- (ੳ) ਮਾਵਾ (ਅ) ਮੱਛੀ ਦੀ ਹੱਡੀ
(ੲ) ਸੂਲ (ਸ) ਤੱਕੜੀ

(x) ‘ਅਮੀਰ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ-

- (ੳ) ਗਰੀਬ (ਅ) ਫਕੀਰ
(ੲ) ਵਪਾਰੀ (ਸ) ਧਨਾਢ

(xi) ‘ਬਲਵਾਨ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ-

- (ੳ) ਬਹਾਦਰ (ਅ) ਬਲਹੀਣ
(ੲ) ਤਾਕਤਵਰ (ਸ) ਨਿਡਰ

(xii) ਦੰਤੀ ਵਿਅੰਜਨ ਹੈ-

- (ੳ) ਪ,ਫ,ਬ,ਮ (ਅ) ਟ,ਠ,ਡ,ਣ
(ੲ) ਚ,ਛ,ਜ,ਸ਼ (ਸ) ਤ,ਥ,ਦ,ਨ

2. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਭਰੋ:-

6×1=6

- (i) ਫਰੀਦਾ ਗਲੀਏ ਚਿਕੜ ਦੂਰਿ ਘਰੁ.....॥
(ii) ਦੇਖ ਪਰਾਈਆਂ ਚੰਗੀਆਂ.....॥
(iii) ਨੂੰ ਕਿਤੋਂ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੋਲ।
(iv) “ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਡੂੰਮ ਹੋ,।”
(v) “ਆਪਾਂ ਕਹਾਂਗੇ ਅਸੀਂ ਤਾਂ.....ਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਫੜ।”
(vi) “ਬੱਸ ਲੱਤ ਚੁੱਕ ਕੇਤੇ, ਤੇ ਗੜ੍ਹਵਾ ਮੂਧਾ ਹੋ ਗਿਆ।”

3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ:-

12×1=12

- (i) ‘ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ਹੈ’ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
(ii) ਲਾਵਾਂ (ਰਾਗ ਸੂਹੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਵਡਭਾਗੀ ਮਨੁੱਖ ਕੌਣ ਹਨ?
(iii) ਮੀਆਂ ਵਜੀਦ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਹੰਕਾਰੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?
(iv) ‘ਕਿੱਕਰ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿੱਕਰ ਦੀ ਨਿਰਾਸਤਾ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ?
(v) ਕਵੀ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ’ਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?
(vi) ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਬੈਸਟ ਐਥਲੀਟ ਕੌਣ ਬਣਿਆ?
(vii) ਗੰਗਾਦੀਨ ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ?
(viii) ਗੱਡੀ ਦਾ ਡੱਬਾ ਭਾਂ-ਭਾਂ ਕਿਉਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ?
(ix) ‘ਸਾਂਝੀ ਕੰਧ’ ਦਾ ਝਗੜਾ ਕਿੰਨਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ?

- (x) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਨ?
- (xi) 'ਓ' (ਉੜਾ) ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਕਿਹੜੀ-ਕਿਹੜੀ ਲਗ ਲੱਗਦੀ ਹੈ?
- (xii) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?

ਖੰਡ-ਅ

(4-8) ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ:-

5×2=10

ਮਿੱਤਰਤਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਉਚਾਈ ਦਾ ਨਾਪ ਹੈ। ਮਿੱਤਰ ਬਣਨ ਲਈ ਬੜੀਆਂ ਕੋਮਲ ਸਿਫਤਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਿੱਤਰਤਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਤਿ ਸੋਹਣਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ। ਮਿੱਤਰ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਭਰੀ, ਮਨ ਸੁੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ, ਘਟ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਖਿਆਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਮਿੱਤਰ ਬਣਾਓ, ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਮਿੱਤਰ ਬਣਾਓ, ਮਾਤਹਿਤ ਨੂੰ ਮਿੱਤਰ ਬਣਾਓ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਵਾਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਤੁਹਾਡਾ ਤੌਖਲਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਭ ਡਰ, ਸਭ ਸਹਿਮ, ਸਭ ਝੋਰੇ ਇਸ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮਿੱਤਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਡੀ ਜੁਬਾਨ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਤੁਰਦੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਅਕਲਾਂ ਵੀ ਸੁੱਝਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਾਡੀ ਜੁਬਾਨ ਥਿੜਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

4. ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਲਿਖੋ।
5. ਮਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਉਚਾਈ ਦਾ ਨਾਪ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
6. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਵਧੇਰੇ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?
7. ਸਾਡੀ ਜੁਬਾਨ ਕਦੋਂ ਥਿੜਕਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ?
8. ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ:-
ਕੋਮਲ, ਮਾਤਹਿਤ, ਝੋਰੇ, ਕਾਮਯਾਬ।

(9-16) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ:-

8×2=16

9. 'ਉੱਦਮ' ਅਤੇ 'ਨਿਰਮਲ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਦੋ-ਦੋ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।
10. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਹੁ-ਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਦੋ-ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ-
ਸਿੱਟਾ, ਫੁੱਲ।
11. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ:-
ਆਧੁਨਿਕ, ਸੁਲੱਖਣਾ, ਹਮਾਇਤ, ਪਲੀਤ।

12. 'ਦੁਆਬੀ' ਉਪਬੋਲੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
13. 'ਬੋਲੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ' ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਕੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ?
14. 'ਜੇ ਸਕਤਾ ਸਕਤੇ ਕਉ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਮਨਿ ਰੋਸੁ ਨ ਹੋਈ' ਕਾਵਿ-ਤੁਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
15. ਲਾਲ ਤੇ ਦਿਆਲ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਕਾਰਨ ਅੱਡਰੇ ਹੋਏ?
16. ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਉਪਮਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਖੰਡ-ੲ

(17-20) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ:-

4×3=12

17. 'ਸੁੰਨੇ-ਸੁੰਨੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
ਜਾਂ
ਲਾਵਾਂ (ਰਾਗ ਸੂਹੀ) ਬਾਣੀ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹੜਾ ਦਰਜਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ? ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਰਕਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ।
18. 'ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ' ਜਾਂ 'ਕਿਰਤ' ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
19. ਗੰਗਾਦੀਨ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਓ।
ਜਾਂ
ਚਿਤੌੜ ਅਤੇ ਜੈਸਲਮੇਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
20. 'ਪੇਮੀ ਦੇ ਨਿਆਣੇ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
ਜਾਂ
ਕਰਤਾਰੇ ਦੀ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ ਕਰੋ।

ਖੰਡ-ੳ

(21-23) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ:-

3×4=12

21. ਜਿਤੁ ਦਿਹਾੜੈ ਧਨ ਵਰੀ ਸਾਹੇ ਲਏ ਲਿਖਾਇ॥
ਮਲਕੁ ਜਿ ਕੰਨੀ ਸੁਣੀਦਾ ਮੁਹੁ ਦੇਖਾਲੇ ਆਇ॥
ਜਿਦੁ ਨਿਮਾਣੀ ਕਢੀਐ ਹਡਾ ਕੁ ਕੜਕਾਇ॥
ਸਾਹੇ ਲਿਖੇ ਨ ਚਲਨੀ ਜਿਦੂ ਕੂੰ ਸਮਝਾਇ॥
ਜਿਦੁ ਵਹੁਟੀ ਮਰਣੁ ਵਰ ਲੈ ਜਾਸੀ ਪਰਣਾਇ॥
- (ੳ) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ-ਬੰਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਲਿਖੋ।
- (ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ-ਬੰਦ ਦੀ ਸਰਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

- (ੲ) ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਦ ਰੂਪੀ ਵਹੁਟੀ ਨੂੰ ਕੌਣ ਪਰਣਾਇ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
 (ਸ) ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ:
 ਧਨ, ਮਲਕੂ, ਪਰਣਾਇ, ਨਿਮਾਣੀ ।

ਜਾਂ

ਕੁਝ ਰੁੱਖ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਤ ਲਗਦੇ ਨੇ
 ਕੁਝ ਰੁੱਖ ਲਗਦੇ ਮਾਂਵਾਂ
 ਕੁਝ ਰੁੱਖ ਨੂੰਹਾਂ ਧੀਆਂ ਲਗਦੇ
 ਕੁਝ ਰੁੱਖ ਵਾਂਗ ਭਰਾਵਾਂ
 ਕੁਝ ਰੁੱਖ ਮੇਰੇ ਬਾਬੇ ਵਾਕਣ
 ਪੱਤਰ ਟਾਂਵਾਂ ਟਾਂਵਾਂ
 ਕੁਝ ਰੁੱਖ ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਵਰਗੇ
 ਚੂਰੀ ਪਾਵਣ ਕਾਂਵਾਂ।

- (ੳ) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ-ਬੰਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਲਿਖੋ।
 (ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ-ਬੰਦ ਦੀ ਸਰਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 (ੲ) ਕਵੀ ਬੰਦ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
 (ਸ) ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ:-
 ਵਾਕਣ, ਟਾਂਵਾਂ-ਟਾਂਵਾਂ, ਬਾਬੇ, ਪੱਤਰ ।

22. ਤੁਹਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਬੈਂਕ ਦਾ ਏ.ਟੀ.ਐੱਮ. ਅਕਸਰ ਖਰਾਬ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਸੰਬੰਧਤ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਤੁਹਾਡੇ ਫੁੱਫੜ ਜੀ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਤੋਹਫਾ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰੋ।

23. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਲੇਖ ਲਿਖੋ :-

ਰਾਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ

ਜਾਂ

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਸਥਾਨ

ਜਾਂ

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ